

[Ministeren for Grønland.]

stabil helårsbeskæftigelse, hverken for fiskerne eller for arbejderne i land. Dette har torskefiskeriet imidlertid en mulighed for, og hovedvægten må derfor fortsat lægges på dette fiskeri.

Det er derfor med stor beklagelse, at vi i de senere år har set usædvanlig store isforekomster lægge hindringer i vejen for fiskeriet. Dette i sig selv er uheldigt, men værre er det, hvis vi må konstatere, at vi er på vej ind i en kuldeperiode og det måske kan vare flere årtier, inden klimaet igen forbedres. Videnskabelige undersøgelser af professor Dansgaard og dr. Chr. Vibe giver ubehagelige indikationer herfor, men på den anden side mener vore fiskeribiologer ikke, der er grund til at antage, at torsken skulle forsvinde fra de grønlandske farvande inden for en overskuelig periode. Man må da også regne med, at opbygningen af en havgående fiskerflåde lige er begyndt, og at større anvendelse af trawlere og andre store fartøjer med stor mulighed for at opsøge fisken, hvor den er, også i lang afstand fra Grønland, giver mulighed for en betydelig forøgelse af produktiviteten.

Det er dog forståeligt, at man netop i disse år mere end nogen sinde tidligere søger efter andre erhvervsmuligheder i Grønland. Størst forventning knytter der sig nok til en mulig udnyttelse af naturforekomster som olie og mineraler og til en udvikling af turist-erhvervet.

Ved mineloven af 1965 blev der åbnet adgang for private til at søge tilladelse til forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af sådanne råstoffer. Hidtil er der givet 22 koncessioner til efterforskning og forundersøgelse af mineralske råstoffer i og ved Grønland, men endnu ingen udnyttelseskoncessioner, og jeg kan oplyse, at en forudsætning for tildeling af en koncession er, at ministeriet får orientering om resultatet af alle undersøgelser, og at ingen udnyttelseskoncession bliver givet uden godkendelse af et folketingsudvalg og af landsrådet; i øvrigt har jeg nedsat et udvalg med direktør Bent Suenson som formand til at rådgive Grønlandsministeren med hensyn til fastsættelsen af koncessionsvilkårene. I ministeriet ligger for øjeblikket et betydeligt antal nye ansøgninger, og vi er nu i færd med et omfattende undersøgelsesarbejde for at

sikre den fornødne viden, inden man afslutter endelige udnyttelsesaftaler.

Jeg kan nævne, at en stor del af interessen knytter sig til oliekoncessioner efter de meget betydelige fund i Alaska. Der kendes i dag ingen mineralforekomster i Grønland, om hvilke man med sikkerhed kan sige, at de vil kunne brydes på rentabel måde; men der kendes en række indikationer, som ser lovende ud. Jeg vil dog alligevel advare imod den opfattelse, at en udnyttelse af råstoffer i Grønland vil kunne løse alle økonomiske problemer for landsdelen; men et tilskud fra en mineproduktion vil naturligvis være velkomment. En eventuel udnyttelse vil formentlig også blive højt mekaniseret og derfor kun i begrænset omfang give beskæftigelse til den grønlandske befolkning.

Turismen har hidtil ikke spillet nogen større rolle i den grønlandske økonomi. Grønlands natur byder utvivlsomt på oplevelser, som vil kunne tiltrække turister i stort tal fra de overbefolkede industrisamfund i Vesteuropa og Amerika. De klimatiske forhold, den korte sommer, mangelen på hotelkapacitet og andre ting er imidlertid faktorer, som gør det svært at organisere en rentabel turisme. Alligevel er interessen for Grønland som et nyt rejsemål stigende, og jeg har også nedsat et udvalg af kyndige folk, som undersøger mulighederne for at ophjælpe turist erhvervet.

Ved nyordningen i 1950 forventede man, at privat initiativ ville etablere sig i Grønland og hjælpe med til at fremme opbygningen og udviklingen af erhvervslivet deroppe. På grund af den langsomme udvikling af de tilgrundliggende investeringer i havne, kraftcentraler, vandværker og lignende tekniske anlæg er privatiseringen imidlertid kun gået langsomt. På adskillige erhvervsområder har de to erhvervsprægede statsforetagender, den kgl. grønlandske handel og Grønlands tekniske Organisation, derfor fortsat måttet løse opgaverne. Den kgl. grønlandske handel har således i vidt omfang måttet tage sig af udbygningen inden for produktion, forsyning og trafik. For produktionens vedkommende har den private virksomhed først fået betydning i 1960'erne. Inden for forsyningstjenesten derimod begyndte privatiseringen allerede i 1950'erne, og i de fleste byer tegner private erhvervsdrivende sig for en stor del af detail-